

MAGYAR LAPOK

XIII. évfolyam, 81 (3527) szám

KERESZTÉNY POLITIKAI NAPILAP

Nagyvárad, Telefon: 12—27.

„A védelmi időszak után elérkezik a visszaütés ideje is“

A Völkischer Beobachter cikke a német véderő jelenlegi, kizárólag védekező jellegű harcairól — Német-román gépesített egységek Észak-Bukovinában oldaltámadással szétverték az ellenséges támadó ékeket

Berlinből jelentik: (MTI) A Német TI jelenti: A Völkischer Beobachter „A várás művészete“ cím alatt mutat rá az okokra, hogy a német hadvezetés körülbelül ötnegyed év óta miért tért rá a védelmi harcmodorra. Eszerint: az elhárítás és visszavonulás során is a német hadsereg a legközelebbi katonai célt szolgálja: Az ellenség tulsúlyának felrölesével az ellenség számát tovább csökkenteni, amíg egy napon elérik az erőgyensúlyt. A lap megállapítja, hogy még egy háborút sem nyertek meg pusztá védekezéssel. Legkevésbé Németország gondolja, hogy ezt a háborút megnyerhetné, ha mindig csak védekezésben maradna. Félre lehet érteni a német vezetést, ha nem abból a biztos tudatból indulunk ki, hogy a védelmi időszak után elkövetkezik a visszaütés ideje is. A német hadvezetés az ember- és harci eszköz-állományával nagyon takarékoskodik, mert helyesen tudja, hogy a döntés órájában csak így lehet elégségesnek lenni. Még számos jól kiképzett és jófelszerelt hadosztály áll lábhozott fegyverrel és az ellenfél nem tapasztalhatta még, hogy az elmúlt másfél év alatt találmányok és tökéletesítések útján mit vittek végbe a német mérnökök és munkások. A háború arca akkor nyeri majd el döntő változást, amikor a harci erők tartalékait és műszaki képességeit harcra vetik.

Továbbra is súlyos elhárító harcok vannak a Krim félsziget északi részén

Bukarestből jelentik: (MTI) A Német TI jelenti: A mai román hadijelentés a következőképpen hangzik: A Krim félsziget északi részén, ahol az ellenség tulsúlyban levő gyalogsági, páncélos és légierőkkel támad, a német-román csapatok továbbra is súlyos elhárító harcokban állnak. Odesszától nyugatra a német és román erők az ellenségek nagy veszteségeket okozva, tervszerűen szakadtak el Közép-Besarábiában semmi jelentősebb esemény nem történt. Észak-Bukovinában német gépesített egységek román csapatokkal együtt oldalba támadták az ellenséges támadó ékeket, szétverték azokat és nagy veszteségeket okozva, — visszavették Podul Ilosei és Targu-Frumos városokat.

Berlinből jelentik: (MTI) Az Interinf jelenti: Közép- és Észak-Németország felett kedden lezajlott légi csata során a német légvédelmi erők 126 északamerikai repülőgépet pusztítottak el. Ezek közül 102 négy motoros bombázó volt. Az eredményben különösen német vadász- és rombolórajoknak volt nagy részük. Amszterdamból jelentik: (MTI) A Német TI jelenti: Az Egyesült Államok légihaderejének főhadiszállása — mint a Reuter Iroda a londoni rádióban közölte — közölte, hogy április 11-én a német birodalom területe fölött végrehajtott hadműveletek során az amerikai légihaderő vesztesége 80 repülőgép volt, ezek között 64 darab bombázógép.

Angol lap az európai erőd megtámadásának kilátásairól

Genf. (MTI) A Német Távirati Iroda jelenti: Londonból jelentik, hogy a Manchester Guardian vezércikkben foglalkozik a jelenlegi keleti katonai helyzettel és azt írja, hogy

bármely pontot keresik is ki a szövetségesek az európai erőd megtámadására, a németek összeköttetési vonalainak révén akárhol nagy és fontos erőkkel tudnak azonnal megjelenni a helyszínén.

Kiváló példával szolgál ennek a harcászati modornak a sikerére az olaszországi arevonalon levő erők bevetése. Keleten a németeknek eddig az ideig mindig sikerült az elszakadási mozdulatok során csapatokat eltávolítani, amit bizonyít az aránylag esékély fogolyszámokról közzétett jelentés is.

Genf. (MTI) A NTL jelenti: Hivatalos helyről származó értesülés szerint

véleménye szerint ennek okát nehéz megállapítani.

A Daghens Nyheter katonai munkatársa megjegyzi, hogy ezáltal nem hibás tájékozódás vezette az amerikai gépeket svéd területre. A kényszerleszállást végzett bombázók nagyrésze olyan sérült volt, hogy a hazarepülést már nem kockáztathatta meg. Más gépek benzinhány miatt voltak kénytelenek földreszállni.

Újabb drasztikus intézkedésekkel, még jobban elvágják Irországot a külvilágtól

Genf. (MTI) A Német Távirati Iroda jelenti: A szövetségesek egyik rendelkezésének végrehajtása során újabb drasztikus intézkedéseket hoztak, hogy Irországot a világtól elvágják. E szerint a semleges államok kezelésénél a biztonságuk mindenáron való megőrzése szempontját követelik. Noha kormány-

körökben a legközelebbi lépések tekintetében mély hallgatásba burkolóznak, mégis valószínűnek tartják, hogy Anglia és Irország között az omgy is összecsugorodott személyforgalmat újabb szigorú korlátozásokkal szabályozzák.

Amszterdam. (MTI) A Német Távirati Iroda jelenti: Az angol hírszolgálat közli a Daily Mail egy cikkét, amely a szövetségeseknek a semlegesek iránt tanúsított magatartásával foglalkozik. Az angol lap szerint a szövetségesek fenn tartják maguknak a jogot, hogy nyomást gyakoroljanak a semlegesekre fontos nyersanyagok szállítáának megtagadásával. A szövetségesek nem lépik túl saját jogos hatáskörüket, amikor a semlegeseknek megtiltják a tengelyhatalmakkal folytatott árucseréforalmat, mivel a jelen háborúban nem létezik igazi semlegesség. Hull külügyminiszter fenyegetése a kereskedelmi szankciók alkalmazására. „valamennyi“ szövetséges nemzet körében őszinte támogatásra talált.

MINISZTERTANÁCSRA ÜLT ÖSSZE A KORMÁNY

A Pest írja: A kormány tagjai ma délután 10 órakor a Sándor-palotában a rendes heti minisztertanácsra ültek össze, amelyen Szótajay Döme miniszterelnök elnöklésével a kormány valamennyi tagja résztvett. A minisztertanács időszerű kormányzati kérdéseket vitat meg.

Új ONCSA-házak építésére ír ki pályázatot a városi Közjóléti Szövetkezet

Nagyvárad, ápr. 12. A városi Közjóléti Szövetkezet igazgatósága és felügyelő bizottsága a polgármester elnöklésével ülést tartott. Tudomásul vette, hogy az Országos Szociális Felügyelőség jóváhagyta a szövetkezet 1944. évi költségvetését, amelynek végösszege 600 ezer pengő. A szövetkezet ebből az összegből folytathatja házépítési akcióját, valamint a kölcsönakciókat is. Ezért elhatározta az igazgatósági ülés, hogy kiírja a pályázatot az Oncsa házak építésére és április 29-ig kér ajánlatot a vállalkozóktól.

Az igazgatóság tudomásul vette, hogy az Oncsa telepen befejezést nyert a napközi otthon építése. Ennek alapján elhatározták a csatornázási, a villany- és vízvezeték készítemi munkálatok kiírását, amelyekre április 24-ig kér ajánlatokat a Közjóléti Szövetkezet. Remélhetőleg már a nyár folyamán át lehet adni a használatnak az új napközi otthont.

Elhatározta az igazgatóság, hogy az 1941—42-ben épült családi házak belső és külső ablakait újból lemozdoltatja. A Horthy István-telep légtalmi ügyében úgy határozott az igazgatóság, hogy futóárkokat létesít a telepen légtalmi óvóhely gyanánt. A polgármester a műszaki osztállyal a napokban szét ki

a helyszínére, hogy a futóárkok helyeit kijelölje és az építési módokat megállapítsa.

Tárgyalta az igazgatóság a Horthy István-telep rendezésének ügyét. Az Országos Szociális Felügyelőség jóváhagyta a tervet, amely a telep parcellázását foglalja magában. Az igazgatóság most azzal a módosítással szándékozik a tervet megvalósítani, hogy az utcai szélességét a nagyváradai viszonyoknak megfelelően méretezzék, hogy ezáltal több hely maradjon lakóházak céljaira. További módosítás, hogy a Püspöki-ut mentén is épülnek házak. Az így módosított parcellázási terv végrehajtása a törvényhatósági közgyűlés és az ipari- és közügyek minisztérium jóváhagyásától függ.

Az igazgatóság ezenkívül kölcsönügyekkel foglalkozott és intézkedett két

UNG-, BEREG- ÉS UGOCSA MEGYEKRE IS KITERJESZTETTÉK AZ UTAZÁSI KORLÁTOZÁSOKAT

A Magyar Távirati Iroda jelenti: A belügyminiszter az utazási korlátozást — további intézkedésig — Ung-, Berg- és Ugocsa vármegyék területére is kiterjesztette. Tehát e területre csak úgynevezett „utazási igazolvány“-nyal szabad utazni.

Német vélemény Tito és Badoglio meg- egyezéséről

Berlin. (MTI.) Illetékes német helyről közlik tájékoztatásul, hogy a Tito kormányának a Badoglio-kormányával történt elismerése világosan mutatja, hogy Badoglio Moszkvával való kapcsolata révén milyen lealázó szerep játszására kényszerült. Érdekes a kezdeményezésnek az a pontja, amelyben Tito parnoksága jogát elismerik az oldalán harcoló Badoglio-olaszok fölött. Berlinben rámutattak arra, hogy az angolok és amerikaiak földköztiengeri érdekkörei most lassan, de biztosan a Kreml hatalmi soraihoz mennek át.

Mire jó a Baross tagsági igazolvány?

Az utóbbi időkben országos honvédelmi érdekből az egyes hatóságok gyakran igazoltatják nemcsak elutazáskor, hanem a hivatali helyiségekben is és más helyeken a közönségek. Ezért ajánlatos és kívánatos, hogy tagjaink a személyi okmányukat állandóan hordják magukkal. Ha ennek valami elháríthatatlan akadály lenne, nevezetesen, hogy az okmányokat az illető valamely polgári vagy katonai hatósághoz adta volna be, részben származásának igazolására, részben azért, hogy valamilyen jogosítványt szerezzon, ez esetben ajánlatos, ha tagjaink állandóan magukkal hordják fényképes Baross-tagsági igazolványukat, amely már számtalan esetben mentette meg tagjainkat a hosszadalmas igazolástól, mivel az ellenőrző közegek a fényképes igazolvány alapján az illetőket keresztény származásúnak vették, mután köztudomású, hogy Szövetségünknek 1919. augusztusában történt megalakulása óta csak keresztény tagja lehet, illetve lehetett.

Szövetségünk elnöksége ezúton hozza tudomására a nagyváradi tagjainak, ha jelentkezzenek irodánkban is igazolványalakú fényképpel, bármikor megkaphatják az érvényes Baross-tagsági igazolványt.

2980 ürméter tűzifa megvételére kapott engedélyt a Baross Szövetség nagyváradi fiókja

A nagyváradi Baross Szövetség elnöksége pár nappal ezelőtt a m. kir. Földművelésügyi Minisztérium 191923-1944. sz. leiratát megkapta, amelynek tárgya: „Calória” nagyváradi tűzifa kereskedő szállítási igazolványt kér.

Örömmel közöljük tagjainkkal, hogy ez az igazán nehéz és fáradságos munka, amelyet Szövetségünk a tagjai érdekében kifejtett, nem maradt meddő, mert a határozat szövege így hangzik.

A fennmaradó 2980 ürméter tűzifának pedig a Baross Szövetség nagyváradi fiókja részére történt eladását tudomásul veszem és hozzájárulok ezen fakészletnek a Baross Szövetség részére, cím nagyváradi címére történő leszállításához.

A vonatkozó szállítási igazolványt 760 tonnára csatoltan kiadom. Budapest, 1944. március hó 29-én. A miniszter rendeletéből: Orbán s. k., m. kir. erdőtanácsos.

Mennyi a román mezőgazdaság kiviteli feleslege?

Nemzetközi gazdasági körökben az új német-román gazdasági szerződés megkötése óta sűrűn felvetik ezt a kérdést. Az új szerződés ugyanis a teljes kiviteli felesleg számára piacot biztosít Németországban. Hivatalos adatokat erről mindaddig nem tettek közzé, de a Német Román Kereskedelmi Kamara becslése alapján Románia a következő kiviteli felesleggel rendelkezik: 8 mó q búza, 10 mó q tengeri, 3 mó q burgonya, 2 mó q rizs, 1,5 mó q árpa és 1,5 mó q zab. Ezenkívül a jelenlegi fogyasztás további megszorítása nélkül még kivinethető 150.000 darab sertés és 100.000 darab vágómarha, 500 vagon gabonaszesz és 500 vagon cukor. Nincs Romániának kiviteli feleslege napraforgóból és egyéb olajtartalmú növényből, s mivel a termőterület nagyrésze ismét hadszíntérré vált valószínűleg további fogyasztási korlátozásokat vezetnek be.

A Német-Román Gazdasági Kamara említett jelentése megállapítja, hogy az új gazdasági egyezményben megszabott kontingensek sokkal alacsonyabbak, a tényleges kiviteli feleslegé. Így Romániának módjában áll tavaly kötött különböző gazdasági egyezményeit is megfelelően hasznosítani. Nincs akadálya annak, hogy Románia tovább szállítson Finnországnak, Svájcnak, Bulgáriának, Törökországnak s más európai kereskedelmi felelőnek. Sőt még meg is könnyítik Románia számára a másfelé irányuló kivitel: Németország kötelezettséget vállal havi 20.000 q román áru Svájcba való tranzitálására. Ilyen módon könnyítik meg a románok számára a német-román áruforgalom lebonyolításához szükséges svájcifrank megszerzését. Az új gazdasági szerződés értelmében ugyanis bizonyos szállítmányokért a románok svájci frankkal fizetnek. (STUD)

Október elsejétől sehol sem lehet többé zsidó értelmiségi alkalmazott

A Pest írja: Most közzétették a vállalatokkal azt a rendeletet, amely szerint 1944 szeptember 30. után sehol sem lehet többé zsidó értelmiségi alkalmazott. Az elbocsátásokra vonatkozó bejelentéseket az Értelmiségi Munkanélküliség ügyeinek kormánybiztosához, kell beküldeni. A rendelet szerint a zsidónak tekintendő és értelmiségi munkakörben foglalkoztatott vállalati alkalmazottak legalább 50 százaléka felmondással azonnal elbocsátandó.

Ezeknek az alkalmazottaknak legfeljebb fele 1944 április 30-ig, másik fele május 31-ig foglalkoztatható abból a célból, hogy a folyamatban lévő ügyek és munkakörök átadhatók legyenek, nehogy elbocsátásuk miatt a termelésben, vagy az üzemvitelben fennakadás történjen.

Az azonnal elbocsátásra kerülő alkalmazottak részére csak a törvényes végelbánási járandóság — felmondás és végkielégítés — folyósítható. Akinek nyugdíjra van igénye, végkielégítésben nem részesíthető. A törvényes végelbánási illetményen felül a vállalat az alkalmazott részére semmiféle címen többlettartalást nem folyósíthat még akkor sem, ha erre nézve az érdekelt féllel létesített szerződése másként rendelkezik. Az azonnal elbocsátásra kerülő alkalmazottakat a vállalat sem mint munkaszolgálatosokat, sem mint honvédelmi munkajegyeseket nem igényelheti.

A visszatartásra javaslatba hozott valamennyi zsidó alkalmazott mellé nyomban beállítandó a pótlás. Nevezetesen az a személy, aki a visszatartási idő lejártá után az illető alkalmazott munkakörét átveszi. A megüresedő munkakörök ellátásáról a vállalat saját hatáskörében gondoskodik, még pedig elsősorban a saját alkalmazottai státusából való kiválasztás, előléptetés, stb. útján. A kormány határozott kívánsága, hogy

ezeknek az intézkedéseknek végrehajtásával kapcsolatban az érdekelt vállalatok más vállalatoktól alkalmazottakat ne csábítsanak át.

A vállalat tartozik az előirt kimutatásokat elkészíteni és azokat két példányban legkésőbb 1944 április 12-én az Értelmiségi Munkanélküliség Ügyeinek Kormánybiztosához beküldeni. Ezek a következők: 1. Kimutatás, amelyben fel vannak sorolva a vállalat által foglalkoztatott összes vezető állást betöltő keresztény alkalmazottak.

Minden egyes alkalmazottnál feltüntetendő a név mellett a rang és a munkakör. 2. Kimutatás a zsidónak minősülő valamennyi értelmiségi munkakörben foglalkoztatott alkalmazottról. 3. Kimutatás azokról a zsidó alkalmazottakról, akiket a vállalat egyelőre vissza akar tartani. Amennyiben a vállalat nem a rendelkezések szerint jár el, illetve a vállalat felelős vezetője ellen közigazgatási uton fognak eljárni.

Paplanokat lopott a „vendég” a Pannónia szálladóból

(Nagyvárad.) Néhány héttel ezelőtt megirtuk, hogy a Park-szálladóban két szelthámos, mint vendég szobát bérelt, majd rövid idő múlva télikabátjuk alatt kilopták a szobában összecsedett értékes ágylepedőket. A múltkor a Park-szálladóban garázdálkodott két szelthámos. — most meg a Pannónia szállodát károsította meg hasonló módon egy vendég. A hálátlan vendég Kökény Ferenc 30 éves szegedi kereskedelmi utazónak jelentette be magát, majd elfoglalta a szobát, később eltávozott. Másnap Prévolszék Mária szobásszony megdöbbenve fedezte fel,

Mozik műsora:

APOLLÓ: Viharbrigád.
BELVÁROSI: Könnyelmű fiatalság.
CASINO: Katyi.
KORONA: Szerelmes szívek.

Méhméreggel gyógyítják a reumát

Régen felismerték már, hogy a reumatikus fájdalmakat a méhméreg enyhíti, sőt sokszor teljesen meg is szünteti. Nem szívesen vállalkoznak azonban az emberek, hogy összecsiszessék magukat a méhecskével s így a „természetes” gyógymód sohasem volt túlságosan elterjedt és népszerű. A német tudósoknak azonban sikerült kivonatolni a méhmérget s azt injekció vagy kenőcs formájában juttatják el a beteg szervezetbe. Ma már a vegyészeti gyárakban rendszeresen feldolgozzák a méhmérget. Fiatal oltónők a méhet pincetával megfogják. A méhek különféle célra készült vegytiszta anyagba szúrják fullánkjukat s a mérget a laboratóriumban dolgozzák fel. Az alapanyagból kioldják az oldatot higizolják, ampullákban tartalékolják vagy kenőcsöt készítenek belőle. Egy méh mérge csak 0,3 milligrammot nyom s így eszen méhszúrásból csupán 0,3 gramm cseppfolyós mérget lesz, ebből a vegyi eljárás után összesen 0,1 gramm fehér por marad.

Nagyvárad thj. város adóhivatala

ARVERESI HIRDETMEY

Alulírott városi végrehajtó közhírré teszem, hogy köztartozások fejében lefoglalt ingóságokra az 1925. évi 600. P. M. rendelet 67-69. szakasza alapján az első árverést 1944. május 1-én, a másodikát 1944. május 8-án a városi közraktárban (Szeptember 6-u. 2. sz. alatt) kitűzöm.

ARVERESI FELTÉTELEK:

1. Az első árverésen az egyes ingóságok csak az esetben kerülnek eladásra, ha az árverezők a becsérték háromnegyed része erejéig tesznek vételi ajánlatot.
2. A második árverésen azonban az ingóság becsértékre való tekintet nélkül, a legnagyobb vételi ajánlatot tevő birtokháza megy át.
3. Az árverés megtartása, vagy megkésérlése esetén a behajtási illeték 8 százalék.
4. A vételárat azonnal és készpénzben kell fizetni.

Nagyvárad, 1944. április 7.

MESTER MIHALY
végrehajtó.

Szent László nyomda rt.

Szállgyi Dezső-u. 5.
Mindenféle nyomtatványokat izléseesen készít.

A Kárpátok előtere került a keleti harctér eseményeinek középpontjába

Magyar csapatok nagy szélességben megtisztították a Dnyeszter felső-folyásának déli partját a bolsevista csapatoktól. — Egyre erősebben mutatkozik a német-román ellenintézkedések hatása a Dnyeszter alsó-folyása és a Prut vidékén

Berlin. (MTL) A keleti harctér szakaszai közül a Kárpátok előtere érdemi meg a legnagyobb figyelmet, ahol — mint illetékes német katonai helyen megállapították — a szovjet nyilván a hágók megközelítését tűzte ki célul. Hozzáadték azonban, hogy a döntő szót nem a szovjet mondja ki. A kovel-sztaniszlauai zárófront már annyira megerősödött, hogy erős német kezdeményezések kiinduló pontjává szolgálhat. Az odesszai frontszakasznak — német katonai körökben — nem tulajdonítanak túlságosan nagy jelentőséget.

Berlin. (MTL) Az Interinf jelenti: A keleti arcvonalon a Krim-félszigeten a bolsevisták szétvert támadásuk során igen súlyos veszteségeket szenvedtek anélkül, hogy tervezett áttörésük sikerült volna. Odessza kiürítése szovjet nyomás nélkül ment vég-

be. Azokat a kísérleteket, amellyel Odesszától nyugatra és a Dnyeszter torkolati vidékén át akartak törni, a német ellenintézkedések megakadályozták. A Dnyeszter alsó folyásánál és a Prut vidékén a német és román ellenintézkedések hatása egyre erőse-

ben mutatkozik. Román csapatok az egyik vasuti csomópontot félig már megszállták. A Prut mentén németek és románok közös hadműveletben nyomulnak előre. Csernovic és Tarnopol között, valamint Sztaniszlautól keletre a német és magyar rohamalakulatok folytatják tisztogató műveleteiket. A Szeret felső folyásánál meg-husították a szovjet támadásokat. Tarnopol védői elhárították a város nyugati része ellen irányuló bolsevista támadásokat. Kovel térségében a németek keleti irányban további terpenyereséghez jutottak.

Csernovic és Tarnopol között mégjobban ellanyhultak a szovjet támadások

Berlin. (MTL) A keleti arcvonal déli szakaszáról jelenti az Interinf: Keresztül északra egy támadó szovjet zászlóalj a német vonalak előtt szétverték. Perekopnál és a Szivas átkelő helyein német csatárepülők elpusztítottak 18 szovjet páncélosot és 36 szovjet repülőgépet lőttek le. Az ukrán arcvonalon. Csernovic és Tarnopol között a bolsevisták támadásai még jobban ellanyhultak. A szomszédos arcvonalszakaszon a bolsevisták hétfőn is támadtak, hogy az előrenyomuló német és magyar csapatok elreteszelő mozdulatait keresztezzék. A támadókat azonban vereség érte. Magyar csapatok Sztaniszlautól délkeletre a Dnyeszter felső folyásának déli partját jelentékeny szélességben megtisztították a szovjet csapatoktól. Tarnopol hős német védői rendíthetetlenül állták a szovjet támadásokat. A szűkebb védőgyűrű előtti területet szovjet katonák holttestei borítják. Kovel körül a legnagyobb harcok a várostól északnyugati irányban folytak.

A véderőparancsnokság jelentése

Berlin. (MTL) A Führer főhadiszállásáról jelenti a Német Távirati Irodának. A véderő főparancsnoksága közli: A Krim-félszigeten az északi arcvonalon tovább tartanak a súlyos harcok a tulerőben lévő ellenséges gyalogos és páncélos erővel. Odesszától délnyugatra és nyugatra csapataink a megparancsolt célokra vonultak vissza. Tiraszpoltól északkeletre elreteszeltünk egy ellenséges betörést. Orhevitől nyugatra pedig a legutóbbi napokban elért betörési helyet szűkebbre szorítottuk. Bukovina keleti részén német páncélos kötelékek megtörték erős szovjet ellenállást; ellenséges csoportok vonalába törtek és ezeknek a legsúlyosabb veszteségeket okozták. A Sztaniszlautól délre lévő térségben német páncélgránátosok magyar hegyi csapatokkal együtt visszaverték az ellenségtől átmenetileg elvett Delatin városát. Csernovic és Bródy között folytattuk a terep megtisztítását a szétszórt ellenséges erők-től, amelyek szívósan védekeznek.

Osztróvtól délkeletre a bolsevisták — új erősítések odavonása után is — ismét hasztalanul támadták állásainkat. Egy helyi betörés megtisztogatása még folyik. Pszkovtól délre a szovjet tegnap sem támadott. Német csapatok itt Loch tüzérségi tábornok főparancsnoksága alatt és Matzky altábornagy vezetésével március 31-én óta meg-husították a nagy tulerőben lévő ellenséges gyalogos és páncélos kötelékek áttörési kísérleteit és az ellenségnek nagy veszteségeket okoztak emberben és anyagban. Többek között megsemmisítették 306 ellenséges páncélos és rohamlöveget, valamint 121 repülőgépet. Ezekben a harcokban különösen beváltak a feldősziléziai 8. vadász-hadozótály, valamint rohamlöveg-egységek. Az elhárító esata eredményében kiváló része volt a német légikötőeknek is.

Több mint 100 repülőgépet veszített kedden az északamerikai légierő

Bern. (MTL) A Német TI jelenti: Amerikai repülők a német vadászokkal vívott ekkeseredett légi harc után igyekeztek a semleges svájci területre menekülni. Az ott lezuhant vagy kényszerleszállást végzett gépeknek azonban olyan nagy volt a száma és a pilóták közül oly sok veszítette életét, hogy az amerikaiak Münchenben amerikai temetőt létesítettek.

Berlin. (MTL) Az Interinf értesülése szerint az északamerikai légierő keddi vállalkozásuk során több mint

100 százalékos emelkedést mutat multév júniusával szemben az angol-szászok márciusi repülőgépvésztesége

Berlin. (MTL) A március havában lelért angol és amerikai bombavetők száma az 1943. június havában elért eredménnyel összehasonlítva százszázalékos emelkedést mutat. Március havában 1234 angol és északamerikai repülőgép elvesztését tartják számon. Az idei légiháború tehát 3315 angol-

Az olasz déli arcvonal több szakaszán a rohamcsapatok benyomultak az erősen kiépített ellenséges állásokba és megsemmisítették az ellenség számos földerődjét, valamint azok támaszpontját és azok legénységeit. Az ellenség nagy, véres veszteséget szenvedett. Számos foglyot ejtettek. Az olasz torpedóvető repülőgépek az elmúlt éjjel Anzió előtt elűlvesztettek egy ellenséges szállító hajót. Rodosz nyugati partján egy partraszállási brit kommandó csapatot harcban az utolsó emberig megsemmisítettünk. Ellenséges bombázóknak a megszállt nyugati területen lévő célok ellen intézett támadásainak elhárítása során 10-en és az elmúlt éjjel 29 ellenséges repülőgépet lőttünk le. Egy gyöngébb ellenséges repülőköteléknek az északnyugatnémetországi terület ellen intézett nappali előretö-

100 repülőgépet veszítettek, az ökölcsepászserűen lesújtó és nagy körülményekkel végrehajtott német légvédelmi beavatkozás következtében. Az erős vadászvédelemtől kísért amerikai bombázó kötelékek Közép- és Észak-Németország ellen támadtak. A német romboló- és vadászkötelékek egyes védelmi övezetek nagyszámú léghárító utegtől támogatva, nagy pusztítást végeztek az angol és amerikai bombázók között.

szász gép elvesztését jelenti. E számmal kapcsolatban két dolgot kell megjegyezni: 1. Ezek az adatok csak az eredményeket foglalják magukban, amelyeket német részről kinosan gondos ellenőrzés alapján kétségtelenül megállapítottak; 2. az angol-szász veszteségek 80 százaléka négymotoros au-

reése után az elmúlt éjjel brit zavaró repülőgépek berepültek Nyugat- és Közép-Németország fölé.

A légiháború hírei

Brüsszel. (MTL) Az Interinf jelenti: A belga lapok a legnagyobb felháborodással írják az angol-amerikai repülőknak hűsvét-hétfőn Brüsszel külvárosai ellen intézett támadásáról. Eddig 24 halottról és 70 súlyos sebesültről érkezett jelentés. A szétrombolt házak száma 200. Az angol-szászok Nagyszombat este Hasselt város és környékét bombázták. Itt 58 halott van. Hétfőn délelőtt a bombázást megismételték. Hűsvét-hétfőre virradóra Lille külvárosait érte támadás. Kedd délig a polgári lakosság körében 230 halálos áldozatot számoltak meg.

Berlin. (MTL) A megszállt nyugati területek ellen április 11-re virradó éjszaka intézett ellenséges légitámadások során lelért brit és északamerikai repülőgépek száma — a Német Távirati Iroda jelentése szerint — 35-re emelkedett. Közülük 24 brit északkeleti bombázó, 11 pedig az Egyesült Államok légerejéhez tartozott. Ezeknek is legnagyobb része négymotoros bombázó volt.

Párizs. (MTL) A Hétfőre virradó éjjel Párizs környéke ellen intézett angol-amerikai légitámadás halálos áldozatainak száma 177, a sebesültek pedig 179.

Hivatalos francia nyilatkozat a szakadármozgalomról

Vichy. (MTL) A Német TI jelenti: Azoknak a franciáknak, akik régebben hagyták magukat félrevezetni, a szakadár mozgalom álhazafiságától, át kell látniok, hogy ez a mozgalom rossz üzlet Franciaország számára, mert elrabolta a birodalmat és kizárta a szovjet érdekeit szolgálja — hangoztatja a hivatalos francia nyilatkozat. Az algiri francia bizottság a szovjet egyeduralmi szándék részesevé vált. Ezekre a szándékokra céltzott már 1924-ben a bakui értekezleten Zinovjev, amikor kijelentette, hogy Európa forradalmasítása a világförradalom első állomása.

Külvilágban és vendéglőkben kérik "MAGYAR LAPOK" at.

Rooseveltnak és Churchillnek sürgősen szüksége van üdülésre

Megkezdődött Eden és Stettinius tárgyalása — Hull beszéde a semleges országok ellen irányuló új gazdasági és politikai nyomás bevezetését jelenti

Berlinből jelentik: (MTI) Lisszabonból jelentik, hogy Rooseveltnek sürgősen szüksége van üdülésre és rövidesen nényhetű gyógykezelésre megy. A Daily Mail pedig azt írja, hogy Amerika véleménye szerint Churchillnek is szüksége van üdülésre.

Genfből jelenti: (MTI) A Német TI jelenti: Londonból jelentik: Kedden megkezdődött Eden és Stettinius tárgyalása. A megbeszélés után kiadott közlemény szerint a külpolitika valamennyi kérdését érintették. Wanan, londoni amerikai nagykövét résztvevett a megbeszélésen.

Külföldi vélemények Hull beszédéről

Stockholm. (MTI) A Német TI jelenti: Hullnak, a semlegesek ellen mondott beszédét sem Londonban, Washingtonban nem tekintik üres szófecsérlésnek és számolnak azzal, hogy a semleges országok: Spanyolország, Svédország, Portugália, Törökország és Irország ellen fokozódik az angol-szász nyomás — jelenti a Stockholms Tidningen Londonból. — Egy svéd lap londoni jelentése szerint az angol főváros politikai körében úgy vélekednek, hogy Hull fenyegetése egyes semleges országok ellen irányuló új gazdasági és politikai offenzíva bevezetését jelentheti.

Bern. (MTI) A Német TI jelenti: A Liberté című svájci lap Hull rádióbeszédéről megállapítja, hogy aligha volt kellemes a semlegeseknek, mert meglehetősen éles hangon adta tudtukra azt az elhatározást, hogy a semlegeseknek nem engedik meg cenzúrát a tengelyországokkal való kereskedést. A semleges államoktól azonban nem lehet megkívánni, hogy lemondjanak olyan kereskedelemről, amely szükségessé létük szempontjából és a szövetségesek nem tudják kielégíteni az így szenvedett veszteségeket.

Berlin. (MTI) A Wilhelmstrasse megítélése szerint Hull külügyminiszter beszéde ismét azt a célt szolgálta, hogy megfélemlítse a semlegeseket. Érdekesnek tekintik Berlinben azt a tényt, hogy Anglia után most az Egyesült Államok is elejtették az Atlanti Egyezményt.

Forde, ausztráliai miniszterelnök a csendesóceáni háború kilátásairól

Genf. (MTI) A Német TI jelenti: Londonból jelentik: Az Egyesült Államok kormánya nyíltan forradalomra nevet az argentin népet az ellen a kormány ellen, amely országában tekintélynek örvend és megőrzi az ország nyugalmát és rendjét — írja Sumner Welles, volt helyettes külügyminiszter a Daily Herald egyik cikkében. A nyugati feltekében mindig

voltak nemzeti diktatúrák. Ha az Egyesült Államok kormánya állandóan beavatkozik más államok belső ügyeibe, akkor a jószándék politikája hamarosan az ördögé lesz. A helyzet nagyon komoly, mert Csilie, Bolívia és Paraguai kis ellenzéki magatartás szellemében fog össze Washington ellen.

Amszterdam. (MTI) A Német TI jelenti: A brit hírszolgálat jelenti Melbourneből: Forde ausztráliai had-

ügyminiszter kedden kijelentette, hogy a japán csapatoknak eddig csak öt százalékát vették igénybe a brit, ausztráliai és amerikai csapatokkal szemben folyó harcokban, míg a japán hajóhadat szinte teljes egészében még ezután kellene szétverni. A háború mostani szakasza annak a próbája lesz, ki borja tovább, viszont a szövetségesek nem rendelkeznek felesleges erővel.

„A mi hadseregünk”

A magyar-német sorsközösség és fegyverbarátság kiállítása Bécsben

Bécs. (MTI) Az elmúlt héten a magyar-német baráti kapcsolatok, főleg pedig a fegyverbarátság szempontjából jelentős esemény játszódott le Bécsben, ahol a „A mi hadseregünk” címen rendezett nagyszabású kiállítás megfelelő alkalmat nyújtott egyrészt a magyar-német sorsközösség, másrészt a két szövetséges állam hadserege között fennálló mélyreható bajtársi viszony kihangsúlyozására. A kiállítás megtekintésére vitéz Major Jenő altábornagy vezetésével nagyobb katonai küldöttség érkezett Bécsbe. A bécsi sajtó a magyar honvédség képviselőit rendkívül melegien üdvözölte. A küldöttséget a kiállításon Schubert tábornok köszöntötte, hangsúlyozva, hogy a magyar honvédség a legszorosabb bajtársiasság szellemében vállaltva harcol a nagy Német Birodalom katonáival a közös ellenség ellen. Vitéz Major Jenő válaszában kijelentette, hogy a két nemzetet az ösztinte

nagyrabecsülés és a bensőséges fegyverbarátsági érzés fűzi össze. A kiállítás helyiségének előadó termében vitéz Oszlányi Kornél vezérőrnagy előadást tartott Magyarország részvételéről a közös bolsevista ellenség ellen folytatott küzdelemben. Megállapította, hogy a magyar-német fegyverbarátság a két nép sorsközösségén alapul, majd felemlített néhány jellemző példát a magyar csapatok bajtársiasságáról és fegyver-hűségéről. Vízont kimutatta azt is, hogy a honvédség sok tisztje és katonája köszönhette megmenekülését a német bajtársak hősiességének beleavatkozásának. Azzal fejezte be előadását, hogy a magyar és német nép közös tulajdonságai, amelyekben kifejlődött a fegyverbarátság, a hazaszeretet, a becsület, ragaszkodás a hazai főhöz, a szabadságszeretet, lelkesedés a nemzeti célokért és a fanatizmus, — amivel készek a végsőkig kitartani.

Módosító és kiegészítő rendelkezés az ipari, bányai és kohómunkások gyermeknevelési pótlékáról

A Magyar Távirati Iroda jelenti. A Budapesti Közlöny szerdai száma közli a minisztériumnak az iparban (kereskedelemben), valamint a bányászathoz és kohászathoz alkalmazott munkások gyermeknevelési pótlékáról szóló rendelkezések módosításáról és kiegészítéséről kiadott rendeletét. A rendelet újra szabályozza a katonai szolgálatot teljesítő gyer-

meknevelési pótlékát és a korábbi rendelkezések kiegészítéseként kimondja, hogy annak az igényjogosultnak, aki katonai szolgálat során hősi halált halt, eltűnt, vagy hadifogságba esett, feltéve, hogy katonai szolgálatát megelőzően legalább három hónapon át gyermeknevelési pótlékra jogosult volt — gyermeknevelési pótlékát a háború befejezését követő 3. év végéig ki kell fizetni, kivéve, ha az elhunyt, vagy hadifogságba esett igényjogosult előbb hazatért. Annak az igényjogosultnak, aki légítámadás vagy légítámadás elhárítása következtében életét veszítette, gyermeknevelési pótlékát a háború befejezését követő három év végéig szintén ki kell fizetni, feltéve, hogy a légítámadást megelőzően legalább három napon át

gyermeknevelési pótlékra jogosult volt.

Módosítja a rendelet a gyermeknevelési pótlék összegét is, olyképpen, hogy a gyermeknevelési pótlék 1 gyermek esetében minden egyes gyermek után 12 P, 3 gyermek esetében minden egyes gyermek esetében 14, P, vagy több gyermek esetében minden egyes gyermek után 16 pengő. A felemelt gyermeknevelési pótlék első ízben folyó évi május havában kerül kifizetésre.

Göndör Klári esküvője

A Szigligeti Színház nagyon tehetséges, népszerű szubrettje vasárnap tartja esküvőjét a hómezővásárhelyi református templomban. Négyesi Lajos nagykereskedővel. Már el is utazott Nagyváradra s csak két hét múlva látjuk őt viszont, amikor egy időre visszatér még a színpadra, hogy lejátsza azokat a darabokat, amelyekben szerepe van.

A kitűnő szubrett tehát eleget tesz szerződése kötelezettségeinek, bár a férjhezmenés általánosságban szerződésbontó oknak számít. A színigazgató is engedett valamennyit eddig elfoglalt álláspontjától s a végény is módosított részben azt az elhatározását, hogy soha többé nem engedi színpadra Klárit. Eszerint ebben az évadban még játszani fog Göndör Klári s azt csak a távolabbi jövő mutatja meg, hogy végleg meg kell-e válnia a színpadtól vagy sem.

Ha a szezon befejezésével örökre búcsút vesz a világot jelentő deszkáktól, nagy veszteség éri a magyar színiárszt. Vérteli színésznő, akit nagyváradi viszonylatban is pótolhatatlannak érzünk. Életelemeinek látszik a játék, ahogy megjelenik a rivalda fényében, megtelik vele a színpad a szeretetreméltó egyénisége, mozgásának groteszk bájja, fiatalságát meghazudtoló humorának mélysége, operettszínésznőnél sokkal inkább jellemző ereje forró kapcsolatot teremt közte és a közönség között. A legsilányabb, mondvániságtól szerep is az élet színével lesz teljes az ő előadásában, míg gondolat és mégis könnyedén dolgozza ki a részleteket s ösztöni erővel, de ugyanakkor a finom értelem tudatosságával állítja elénk az alakot, amelyet ábrázolnia kell. Csupa lendület és kedély; hangterjedelmének határai között kedvesen énekel s prózában remekül pointírozódnak ki az ötletek. A legjobb magyar szubrettek közé tartozik, akinek értékeit csak akkor becsülhetjük fel igazán, ha egy-egy emlékezetes szerepét fővárosi művésznők alakításában nézzük meg.

A közönség meleg szeretettel üdvözli abból az alkalomból, hogy főként alá kerül s a magunk részéről is kívánjuk Göndör Klárinak, hogy új szereplésében ugyanolyan sikerrel állja meg a helyét, mint a színpadon.

NYILTTÉR

FELHÍVÁS

Tisztelettel felhívjuk a t. közönség figyelmét, hogy cégünkhez festés- és tisztításra átadott ruháikat, a bekészítési idő lejártakor saját érdekükben azonnal visszahozni kérik, mert ezen időn túl tovább megőrizni módunkban nincs és azokért semmi néven nevezendő felelősséget nem vállalunk.

VEGH

textilvegyszeti üzem.

Képes krónika

A világ eseményei képekben

Ara 40 fillér.

Kapható a MAGYAR LAPOK árusainál

Zsidókérdés, katolicizmus egykor és most

Visszapillantás Ady nyomán Nagyvárad multjába

Adyt ünnepelte az ország. Én is ál-
dozni akartam a nagy költő emlékének
s ezt az általánosan legjobban teljesít-
teni, ha belemélyedek szellemiségének
a megismerésébe. Igyekeztem írásait új-
ból és újból átolvasni. S miután meg-
csodáltam Adyt, a költőt, bepillantást
akartam nyerni politikai írásaihoz is. Így
került a kezembe egy furcsa című
könyv, amelyet összeállított és kortör-
téneti adatokkal ellátott Fehér Dezső.
A könyv címe: *Ha hív az acélhegyű
ördög*. Ady Endre 1900-tól 1904-ig

megjelent újságírói és publicisztikai
írásainak a gyűjteménye ez a könyv.
Ebben egész meztelenségében megismer-
hetjük Ady politikai meggyőződését.
Találtam benne egy érdekes írást, amely
1902 április 13-ának a történetét örö-
kíti meg. Mivel újságunk ma ezzel a
keltezéssel jelenik meg és Ady kétszer
is felszólít ebben az írásban, hogy meg-
kell jegyezni ezt a napot, hát csupa ér-
dekesség kedvéért felelevenitem egyes
részleteiben Ady tudósítását.

Martinovics-féle összeesküvés nem volt
tulajdonképpen összeesküvés. Előkelőbb
szellemek titkos társasága volt. Mint
Kossuth Lajos mondta: a francia for-
radalom eszméinek magyar passzívái
voltak a társaság tagjai, kik között tu-
dásban, jellemében s önzettségében leg-
nagyobb volt Hajnóczy József. Nemesak
nagy reformátor volt — mint Vázsonyi
mondja — de olyan kiváló közjogász
és joghistorikus, ki díszes helyet köve-
tel a magyar jogtudomány történeté-
ben. Vázolta aztán Hajnóczy életét egé-
szben a vérpádig Vázsonyi. Aztán műkö-
désére, műveire tért át, de előbb rend-
kívül megkapó módon jellemezte az
aufklériszták magyar korszakát, mikor
olyan gyönyörűen s szabadon lehetett
Magyarországon gondolkodni, bár a trón
elvé az abszolutizmus volt.

gedélyezni; 7. tilos a zsidók kovásztalamban
kenyerét enni.

Ime a hivatalos egyház tilalmi ren-
delkezése. De hát pusztába kiáltó szó
volt ez akkor. Pedig az egyház nem
gyűlöletből hozta ezeket a törvényeket,
hanem a kereszténység védelmére,
vagy, mint Noldin magyarázza az egy-
házi rendelkezéseket: azért van e törvé-
nyekre szükség, hogy megóvják a ke-
resztény vallás méltóságát és tisztart-
suk a híveket a romlás veszélyétől. Az
egyháznak számtalanszor kellett szomorú-
an tapasztalnia, hogy ezek nélkül el-
sikkad a kereszténység az életből. A
korszellem is rájött ezeknek szükségsze-
ségére. Mi csak azt jegyezzük meg még-
egyszer, hogy nincs miért szégyenkez-
nünk a multunkért és nem lesz miért
szégyenkezünk a jövő előtt eem.
(V. J.)

Mi történt 1902 április 13-án

A nagyváradai Kereskedő Ifjak Kö-
rének meghívására dr. Vázsonyi Vilmos
képviselő, a demokrata párt vezére
1902. április 13-án Nagyváradra érke-
zett és itt a Martinovics-összeesküvés
történetéről szabad előadást tartott.
Nagyvárad demokratikus polgársága
nagy szeretettel és lelkesedéssel fogad-
ta. Az érkezés és fogadás ünnepségeit
nem tudta megzavarni a reakciók ál-
tal titkon szervezett ellentüntetése, me-
lyet Vázsonyi ellen akartak rendezni.

és zsidók pedig tudják meg, hogy a
vasútnál az antiszemita heccet készíteni
akaró gyermekeereget Szokoly Tamás, a
Kossuth-párt klerikális frakciójának el-
nöke biztatta s nagy keserűséget oko-
zott neki, hogy nem minden ügy siker-
ült, ahogy a klerikálisoknak kellett
volna.

Mert talán mondannunk sem kellett,
hogy a tüntető sereg célja nem sikerült.
Mikor a vonat megállott, harsány éljen-
zés között szállott ki Vázsonyi Vilmos.
Folytonos lelkes éljenzés között ért
kocsijáig s ebben a lelkes éljenzésben
teljesen elveszett a kirendelt negyven-
ötven gyerekekből hármaja s fűtyölése.

Csak egy éjszaka

telt el azóta, hogy lapunk útján, a mi
külön kis táborunk felé is felharsant
a kiáltás: „dobbanjanak meg a ma-
gyar szívek!” — s a szívek dobogása
már is eljutott hozzánk s itt látkelt
egy szívhez szóló levél és több, hi-
sebb-nagyobb összeg alakjában az
írászatunkon.

Az első megdobbanó szív — mely
az említett levelet is küldte — ifj.
Pénzes Lajos ácsmesteré, aki ed-
dig is, minden jótékony megmozdulá-
sunkban elsőként jelentkezett. Leve-
lében, melyhez 100 pengőt mellékel
a bombakárosultak megsegítésére,
az anyagi hozzájáruláson túl azt is
felajánlja, hogy egy bombakárosult
család 8-10 éves leánykáját addig,
amíg az szükségesnek látszik, magá-
hoz fogadja és családjá tagjának te-
kinti.

Hisszük, hogy ifj. Pénzes Lajos
ácsmester nemes példájának sok kö-
vetője akad a társadalom minden ré-
tegében.

Az alábbiakban a hozzánk beérkezett
pénzadományokat nyugtázzuk: Dr. Olasz
Vilmos 50 P, Demjén Sándor 10 P, dr.
Grenczer Gyuláné 50 P, Marzal Anta-
né 10 P, özv. Lukács Józsefné 20 P,
Lukács Ödön 50 Pengő.

Felhívás az Őssi-telepi háztulajdonosokhoz

Nagyvárad thj. város polgármestere az
alábbi hirdetményt adta ki:
Számatlan panasz érkezett hozzám,
hogy az Őssi-telep utcáinak gyalogjárói
esős időszak alkalmával teljesen járhatat-
lanok és az egyes házak előtt az esővíz
elvezetéséről gondoskodás nem történik.

Megállapítottam, hogy a panasz min-
den tekintetben helytálló és ezért addig
is, míg a városnak pénzügyi helyzete
megengedi, hogy az Őssi telep utcáit vég-
leges jellegű burkolattal eláthassa, tekin-
tetlenül arra, hogy jelenleg a burkolatlan
járda végleges megjavításán a fennálló
anyaghiány miatt a város vezetősége
nem gondoskodhatik, az ottani lakosság
saját érdekében áll, hogy a háza előtt
járdat és folyókát ideiglenesen rendez-
je. Eppen ezért szükségesnek tartom,
hogy minden háztulajdonos saját érdeke-
ben ingatlana előtt a gyalogjárót 1 m.
szélességben és 10 cm. vastagságban ve-
gyes kavicssal (salakkal, törmelékkel)
szórja be és a gyalogjáró mellett a vá-
rosi műszaki ügyosztály utmutatása sze-
rint vízfolyásra alkalmas folyókát léte-
sítsen. Ezen munkálattal ideiglenesen a
jelenlegi tarthatatlan helyzet javulna.
Nagyvárad, 1944. április 11.
Dr. SOÓS sk., polgármester.

Régi elvek útján...

Ebből a töredékből érdekes tanula-
gokat vonhatunk le magunknak. Megis-
merhetjük a zsidó demokrata mentali-
tást. Elveit igyekezett tudományos mez-
be-ültöztetni; a jelen esetben is politi-
kai elveinek hirdetésére felhasználja a
hírhedt Martinovics-féle összeesküvést,
hogy azután ehhez fűzze romboló elmé-
kedéseit De most nem is ez a fontos
számunkra. Inkább az, hogy büszkén
viszszemlékezzünk arra, amit akkor az
egyébként nagyrabecsült Ady Endre szé-
gyenünknek mond és igyekszik kifor-
gítani és felekezetiességgel vádolni
miatta a klérust. A zsidóság igyekezett
mindig felekezeti kérdéseket feltüntet-
ni a zsidó kérdést. A vallással ugyan
nem törődött, sőt ahol lehetett, mindent
elkövetett a kereszténység megrendíté-
sére, de azért a zsidó kérdés mégis fe-
lekezeti ügy volt a zsidó-liberális világ
előtt. A katolicizmus józanul gondolko-
dott a zsidó kérdéssel. Nagyon jól lát-
ta, hogy a zsidóságot nem lehet szabad-
jára engedni. Büszkén valljuk, hogy mi
ismertük fel először azt a nagy veszélyt,
amely a zsidóság részéről a nemzetet és
az egyetemes kereszténységet fenyegeti.

De nem kis gyerekes heccelődésekben
merült ki a katolicizmus állásfoglalása,
hanem elvi okokra támaszkodott. Nagyon
jól láttuk, hogy a zsidóság világalom-
ra és a kereszténység megsemmisítésére
törekszik. Az egyetemes keresztény ér-
dekek feltétele állandóan vigyázatra sar-
kalt bennünket.

S ha végiglapozzuk az egyházi tiltó
rendeleteinket, akkor azt is büszkén
állapítjuk meg, hogy az egyetemes egy-
ház már régen sürgette azoknak az el-
velemek nagyrészét, amelyet ma korunk
hangoztat. Persze akkor a keresztények
még a liberálisizmus vizein eveztek és
sötétséggel vádolták miatta az egyhá-
zat. Tempora mutantur! És a változó
idők az egyháznak adtak igazat. Mi lett
volna, ha a kereszténység kezdetől fog-
va felfigyelt volna a pápa tanításaira,
mennyi eok keserű csalódástól, szenvedé-
stől és puztulatától védtek volna meg
a keresztény társadalmat!

De nem akarok levegőből beszélni,
azért a Noldin latinnyelvű, 1908-ban
megjelent erkölcstanából lefordítom az
egyházi rendelkezéseket s ítéljük meg
magunk a mondottakat. A zsidókkal
kapcsolatban nemcsak az egyházi te-
vékenységben való részvétel volt tilos,
hanem ezenkívül számos társadalmi
együttműködés is. Így tilos az egyházi
előírások szerint a híveknek: 1. zsi-
dokkal ugyanazon házban lakni; 2. kö-
zös fürdőt használni; 3. zsidó orvost
alkalmazni és betegség esetén hozzá for-
dulni; 4. tilos zsidóknál szolgálni, vagy
élet szolgáltatni fogadni; 5. tilos ven-
dégülösködni velük együtt részvenni; 6.
nekik bármilyen nyilvános hivatalt en-

A nagynevű vendéget nagy szeretettel
fogadták és sokan mentek ki fogadásá-
ra. Az érkezés és fogadás ünnepélyessé-
gét és melegségét nem tudta megzavarni
egy titkos összeesküvés sem, melyet
a zsidó Vázsonyi ellen szöttek, de amely
fiaskót mondott.

Foglalkoznunk kell ezzel a fősült
összeesküvéssel. Minden jel szerint a
Katolikus Körben szerveztek egy sere-
get, melynek az lett volna a főadata,
hogy Vázsonyit a vonatnál „abucz
Weiszfeld!” kiáltásokkal, fűtlyel fo-
gadják.

Az aula s a nagyváradai klérus je-
gyezze föl a tegnapi napot. Mi való-
ságos önbirkózással tartottuk vissza
mindig magunkat, hogy a Nagyvára-
don lappangó felekezeti gyűlölség lö-
pörög tornyában csak egy kis szikrát
is csíholjunk. Mert ismertük a je-
nyes módszert, hogy aztán mi reánk
hárítanak minden felelősséget. Dup-
láan keztyűs kézzel bántunk hát a
nagyváradai klerikálisokkal. Am az
aula, a klerikális fészek, jogakadé-
mia s a Katolikus Kör elvetették a
heccet.

A fölbőjtött sereget nekiindította.
Ismerjük: jegyezzék fel a tegnapi na-
pot a nagyváradai klerikálisok. Ők meg-
kezdték a felekezeti harcot s megindi-
tották az utcát. Am ők lássák. A nagy-
váradai függetlenségi párti szabadelvűek

Ne siessen

tavaszi ruhaszükségletének beszerzésével, mert
férfi- és női konfekció üzletemet
folyó hó 15-én a Sas-palotában Szt László tér 4
megnyitom

HEINEIMANN HEINRICH
Ök keresztény cég!

Nagy választék!

Munkavállalók javadalmazása légiriadó alatt

A munkavállalók javadalmazása tekintetében a 29.247—1943. II. iparügyi miniszteri rendelet az alábbiakban intézkedik:

A minisztérium kívánatosnak tartja, hogy az ipari (kereskedelmi), bányászati és kohászati munkaadók az alkalmazásukban álló munkavállalók javadalmazásának és légvédelmi riasztás idejére történő fizetése tekintetében az alábbiak szerint járjanak el.

1. Ha a munkavállaló a légvédelem következtében elrendelt riasztás miatt rendes munkáját nem végezheti, a munkaadó — az előbb említett rendelet 2-ik és 3-ik bekezdésének korlátai között — a riasztás következtében elmulasztott munkaidőt a lehetőséghez képest úgy pótolja, hogy a riasztás miatt a munkavállaló javadalmazásában ne rövidüljön meg.

Ne kívánja meg a munkaadó az elmulasztott munkaidő ama részének pótlását, amely napi nyolcórás műszakon belül a félórát, nyolc órát hosszabb műszakon belül pedig az egy órát nem haladja meg. Az erre az időre eső teljes javadalmazást azonban — beleértve ebbe a jogszabály alapján járó bér (fizetési) pótlékot is — fizesse meg.

Ennek megfelelő alkalmazásával járjon el a munkaadó abban az esetben is, ha a munkavállaló teljesítményében (szakmány-, akkord-béren, stb.) részesül.

A munkaadó az elmulasztott munkaidőnek az előbbi bekezdésben említett időtartamot meghaladó része pótlását csak annak a hétnek, vagy az azt követő két hétnek egy vagy több köznapiján kívánhatja, amelyen a munkavállaló a riasztás következtében a munkaidőjéből mulasztott. Ezen az időtartamon belül is az elmulasztott munkaidő pótlását csak a fennálló jogszabályok (gy. különösen az üzlet, üzem vagy vállalat zavartatásának ideje alatt való foglalkoztatás tilalmára vonatkozó, úgyszintén a gyermekek és fiatalok éjjeli foglalkoztatását tiltó jogszabályok) korlátai között lehet megkérni. Este 21 órától reggel 5 óráig terjedő időben az elmulasztott munkaidőt pótolni nem lehet, ha a munkavállaló egyébként csak nappali munkát végez.

Ha a munkavállaló az elmulasztott munkaidőt olyan keretek között pótolhatja, hogy az a hatályban levő jogszabályok értelmében túlmunkának minősül, ez ilyen munkát a túlmunkára vonatkozó rendelkezéseknek megfelelően kell díjazni.

Amennyiben a munkaadó — akár az egyébként fennálló jogszabályok korlátaira tekintettel, akár más okból — a riasztás következtében elmulasztott munkaidőnek a második bekezdésben említett időtartamot meghaladó részét nem is pótolhatja, az elmulasztott munkaidőre eső teljes javadalmazás nyolcvan százalékát — teljesítményéből (szakmány-, akkord-bér, stb. esetében az egy órára eső átlagos kereset alapulvételével — fizesse meg. Önként értendő, hogy ha jogszabály, szerződés, vagy a munkaadó vállalatában (üzemében, üzletében) kialakult gyakorlat (szokás) értelmében a munkavállalót az önhibáján kívül eső okból elmulasztott munkaidőre a teljes javadalmazás megilleti, a munkaadó a riasztás tartamára a teljes javadalmazást köteles megfizetni.

2. Ha a munkavállaló a rendes munkáját a légítámadás alatt veszélyeztetett munkahelyen a riasztás tartama alatt továbbfolytatni köteles (az I. légórtalmi csoportba sorozott ipartelemek tekinteté-

ben: üzem helyén maradó személy), a munkaadó a munkavállalónak a riasztás tartama alatt végzett munkáját az erre az időre egyébként járó teljes javadalmazásánál harminc százalékkal magasabban díjazza.

3. Az olyan munkavállalót, aki a riasztás tartama alatt a munkaadó vállalatában az övóhelyen kívül személyes légvédelmi szolgálatot teljesít, úgy kell tekinteni, mint ha a légítámadás által veszélyeztetett munkahelyen rendes munkáját végezné; ehhez képest az ilyen munkavállalónak a riasztás idejére járó javadalmazása tekintetében nem a 4730—1940. M. E. sz. rendelet 10. szakaszának (10) bekezdésében foglaltak, hanem a fenti 2. pontban foglaltak irányadók.

Háromszorosára emelték a hegyközségi járulékot harminc kilométeres út rendbehozására

Nagyvárad, április 12. A hegyközségekben nagyarányú útjavítási munka indul meg. Már beszámoltunk arról, hogy a város rendbehozza a hegyközségek áthaladó törvényhatósági útjait, ez azonban csak kis mértékben segítené elő a szőlőkertek megközelíthetőségét. Azért a hegyközség a folyó évi költségvetés megszavazása alkalmával döntő lépésre határozta el magát. Felemelték a hegyközségi járulékokat az előző évi összeg háromszorosára s az így befolyó többletből 36.500 pengőt fordítanak útjavítás céljaira. A városi törvényhatóság a folyó évi költségvetésben 5000 pengővel járul ehhez hozzá, eszerint a hegyközségnek 41.500 pengő áll rendelkezésére a saját útjainak javítására. Körülbelül 30 kilométer hosszúságú tesznek ki a terv szerint rendbehozandó hegyközségi utak. Már meg is rendelt a hegyközség a jadvögyi kőbányából 1000 köbméter tört követ, amelynek leszállítása rövidesen kezdetét veszi. A kőanyag a Nagypiacra érkezik s innen fogják azt a hegyközség útjaira fuvarozni. A munkálatok még április hónapban megkezdődnek.

Kérdést intéztünk Orbán László hegybíróhoz, hogy a szőlőgazdák szívesen fizetik-e a háromszoros hegyközségi járulékokat. Azt a választ kaptuk, hogy minden egyes gazda annyira beletolja az utak javításának szükségességét, hogy mindenki a legnagyobb készséggel fizeti be a felemelt összegeket. Ha azonban mégis akadna szőlőtulajdonos, aki vonakodna rendezni a hegyközséggel szemben fennálló tartozásait, azzal szemben megvan a mód, hogy a közösség érdekeinek szolgálatára rábírájk. Így rézgálic utalványt nem kap az a gazda, aki hátralekötött költségeit nem fizeti be. Ennek a kényszerítő rendszerben az alkalmazására azonban még nem volt szükség.

Ezzel kapcsolatban a hegybíró hivatal felhívja a gazdákat, hogy a szőlőkertjeik mellett elhagyott és most kövekre váró utak árkaikat mélyítsék ki, mert megfelelő lefolyók hiányában az utak következtében is hamar járhatatlanokká válnának.

A Balatonba zuhant angolszász repülőgép megmentett személyzete — a Budapest elleni terrortámadásról

A Kolozsvárott megjelenő „Ellenzék” budapesti tudósítója írja:

Budapest bombázásának éjszakáját az egész Dunántúl ébren töltötte. Egyik angolszász repülőgép a vadászok találatától Keszthely mellett a Balatonba zuhant. Pilótája Pemberton Gordon 25 éves ausztráliai őrmester meghalt, a kétmotoros LN 868. jelzésű Moszkító bombázó személyzetének két tagja súlyosan megsebesült, kettő pedig sértetlen maradt. A gép egyik szárnyával és törzsének harmadnegyed részével elmerült a habokban, farkrésze és vezérsíkja maradt kint a vízből, mint valami őskori óriási lény megdermedt hullaja. A megmenekült repülőket a honvédség mentette ki a vízből. A sebesülteket kórházba szállították, a két sértetlent pedig a keszthelyi állomásparancsnokság vette őrizetbe. A gépet a balatoni vízcsendőrség lefoglalta. A vizsgálat megállapította, hogy a gép vezérsíkjának felét széttepték a magyar fegyverek lövedékei, de a légsavár is használhatatlanná vált a találatok következtében.

Mack Teó őrmester a következőképpen mesélte el a támadás részleteit:

— Vadászok támadtak meg bennünket. Hogy hol akadtak ránk, nem tudom, csak egyszerre ránkzuhantak és a gép testét jégeszerűen érték a lövések. A légsavár felét leborotvták a lövedékek és szétlőtték a kormányberendezést is, úgy

hogy kénytelenek voltunk leszállni. Nem tudtuk milyen mély a tó. Pemberton őrmester az utolsó percig irányította a gépet. Akkor halt meg, amikor már csak pár méterre voltunk a víz felszínétől.

Az ausztráliai pilóta holttestét megvizsgálták a katonai hatóságok. Mellét több géppuska találat érte, tomprát és fél combját gépgyű lövedék szétzaktotta. Ez a testrész teljesen hiányzik. Addig vezette a gépet, amíg teljesen el nem vérzett.

A két sértetlenül maradt angol repülő mindenre elszánt, gögös, öntelt fiatalember. Egyik 20, a másik 25 éves. Tagadták, hogy részesei lettek volna a Budapest elleni terrortámadásnak és azt állítják, hogy tudomásuk szerint Berlint bombázták. Pemberton Gordont szerda délelőtt temették el Keszthelyen. A gépet most emlik ki a Balatonból.

Feloldották a gyülekezési tilalmat

A Magyar Távirati Iroda jelenti: A Budapesti Közlöny szerdai száma közli a belügyminiszter rendeletét, amellyel az ország területére az év március 19. napján elrendelt gyülekezési tilalmat feloldja.

Hegyközsáldobágy és a réti református ifjúság a hajléktalanokért

A réti református ifjúság önképző köre, szokáshoz híven ünnep mindkét napjának délutánján vallásos jellegű ünnepséget rendezett. Az ünnepségen befolyt önkéntes adományokat a hajléktalanokká vált bomba-károsultak segélyezésére fordították. Az ünnepséget áhitat vezette be, amelyet dr. Szabó Lajos lelkipásztor végzett. Ezután megemlékezett azokról az áldozatokról, amelyeket a terrortámadás okozott a fővárosban és áldozathozatra szólította fel híveit.

A felezőlitást követően néhány perc alatt tekintélyes összeg gyűlt össze, amelyet dr. Szabó Lajos lelkipásztor csekk-lapon továbbított Budapestre. Az ifjúság műsorában a komoly időkhöz méltóan ünnepelte meg húsvét ünnepét. Nagy Lajos s. lelkész előkészítésében a magyar népszínmű irodalmunk fejlődésének történetét ismertették. Az előadók közül különösen Nagy Lujza, Gaál Piroška, Kiss István, Iszmail László, Szerencs Hugó és Venyige Lajos munkáját kell kiemelni. A Missioi énekkar Kovács Győző, a Sztárai énekkar Soós András vezetése mellett több vallásos éneket adott elő. Közreműködtek az ünnepségen a Horthy István-telep ifjai is, akik szintén kiakarták venni részüket az ünnepségből. Az énekszemőket Bozsi László karnagy kísérte.

Az ünnepély Nagy Lajos s. lelkész, önképzőköri elnök zárószavai után a Szózat eléneklésével ért véget.

Nagyvárad. A hegyközsáldobágyi református egyházközség műkedvelő ifjúsága husvét másodnapján, este 7 órai kezdettel nagysikerű vallásos tárgyú, nevelő értékű előadást rendezett. Bemutatásra került *Kirjárné Kovács Emma* „A próba” című értékes, vallás-erkölcsi kérdésekkel foglalkozó darabja, amelynek keretében a szereplők szép sikert arattak. Az előadást ifj. Nyeste István lelkipásztor és felesége rendezték. Az előadás tiszta jövedelmét — kétszáz pengőt — a hajléktalanok támogatására fordítják.

Szolgálatos gyógyszertarak:

V. CSOPORT:

KLEOPATRA gyógyszertár Kossuth Lajos-utca 2. (Barla Dezső) 15-15.

CSILLAG gyógyszertár, Mussolin-tér 3. (E. Csapó Z.) 25-51.

MATYÁS KIRALY gyógyszertár, Szt. János-u. 50. (Ajtay G. Gyula) 21-31.

szENT ANTAL gyógyszertár, Gerily-czy-u. 14. (Atlasz Lajos) 13-55.

A gyógyszertarak éjjeli szolgálata szombhat reggeltől a következő szombhat reggelig tart.

HIREK

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
NAGYVÁRAD,
 SZILÁGYI DEZSŐ-UTCA 5 SZÁM.
 Telefon: 12-27.
ELŐFIZETESI ÁRAK: 1 hóra 4.30 P.
 3 hóra 12.40 P.
 Postatakarékpénztári csekk számlánk
 száma: 72.301.
 Kéziratokat nem adnak vissza.

ELTEMETTÉK DR. ELFER ALADÁR
ORVOSPROFESSZORT. Nagy részvét
 mellett temették el Kolozsvárott dr.
 Elfer Aladár orvosprofesszort. Tudásá-
 nak kincseit pazarlóan osztotta szét a
 betegek között. Vagyont gyűjthetett vol-
 na magának, ha az lett volna az élet-
 célja, hogy gondtalanul éljen és anyagi
 téren is kihasználja rendkívüli tudását.
 Ehelyett betegeknek legnagyobb részét in-
 gyen kezelte, sőt az is nagyon gyakran
 megtörtént, hogy egy-egy szegény bete-
 gének még gyógyszerre is ő adta a
 pénzt. A trianoni összeomlásig a ko-
 lozsvári Ferenc József Tudományegye-
 temen helygyógyászati tanszékének rend-
 kívüli tanára volt. Az uralomváltozás
 után is Kolozsváron maradt és a ki-
 sebbegek sorában élő magyarság minden
 társadalmi rétegén igyekezett segíteni.
 Csálhatatlan diagnosztának ismerték, az
 ország minden részéből számosan fel-
 keresték orvosi tanácsért.

Orvosi hír. Dr. Varga István fogor-
 vos rendelését újból megkezdte Kossuth-
 utca 11. szám alatt.

EP TESTBEN — EP LÉLEK! — ezért
 küzd a Zöld Kereszt. Adakozzál, hogy a
 mai súlyos időkben is elvégezhesse nem-
 zetvédelmi feladatát. Gyűjtése: 1944. áp-
 rilis 16.

SZÉP SIKERT ARATTAK A LE-
VENTE MŰKEDVELOK. Húsvét elő-
 és másodnapján délután szép ünnepség
 emléke volt a Levente Otthon dísz-
 terme. Az újonnan alakult első számú
 levante műkedvelő gárdának a bemu-
 tatkozása volt. Szigligeti Edének a *Csi-*
kós című népszimfóniát adták elő nagy
 siker mellett. A levanteegyesület ez al-
 kalommal sebesült honvédeinket is meg-
 hívta. A szereplők közül ügyes játéku-
 kal kitűntek a következők: Gyenge Árpád,
 aki teljes átérzéssel és színészi töké-
 letességgel alakította Bálint gazda drá-
 má szerepét. Elragadóan kedves volt
 Vass Emilia Rózi szerepében és Bóna
 Imre Andris szerepében. Jól játszott
 még: Fráter Irénke, Gyenge József,
 Bence Ferenc, Varga Zoltán és mind-
 mind, akik csak szerepeltek a darab-
 ban, elismerést érdemelnek. A rendezés
 nagy munkáját Gyenge Árpád levante
 végezte.

Textiliparos értekezlet a Baross Szö-
 vetségben. F. hó 13-án, csütörtök délután
 6 órára fontos ügyben, minden ipa-
 rost érdeklő tárgyalásra, a Baross
 Szövetség helyiségében a női szabók,
 férfiszabók, konfekciósok, női kalap-
 szalon tulajdonosok közös értekezlet-
 re gyűlnek össze. Az elsőtételtől
 miatt pontos megjelenést kér az el-
 nökség.

Vásárhelyi László lesz az új kolozsvári
 polgármester. Kolozsvárott biztosra ve-
 szik, hogy dr. Keledy Tibor ördjává dr.
 Vásárhelyi László polgármesterhelyettes
 nevezi ki a kormány, aki legbizalmasabb
 munkatársa volt dr. Keledy Tibornak és
 a város összes polgárainak bizalmát bir-
 ja. Vásárhelyi László Kolozsvár problé-
 máinak legalaposabb ismerője, úgyhogy
 személyében a legszerencsésebben tölti
 be a kormány Keledy Tibor örökét. Pol-
 gármesterhelyettesnek dr. Suba Károly
 tanácsnokot fogják, hir szerint, kineve-
 ni, aki Kolozsvár városának szülöttje és
 a társadalom minden részében egyfor-
 mán szeretik és becsülik.

MEGHALT ILLYEFALVY LAJOS.
 Húsvétvasárnap váratlanul meghalt
 Ilyefalvy Lajos, a Székesfevárosi Sta-
 tistikai Hivatal nyugalmazott igazgató-
 já, az árelenőrzés volt országos kor-
 mánybiztosa, a kolozsvári egyetem rend-
 kívüli tanára. Ilyefalvy úttörő munkát
 végzett, újszerű statisztikai felvételei-
 vel ő készítette az első szociális sta-
 tistikát, majd gazdaságilag dolgozta fel
 Budapest életét. Sok kérdés megoldásá-
 nál az ő statisztikáját vették alapul.
 Számos külföldi tudományos társulat
 választotta tagjává, a Magyar Tudomá-
 nyos Akadémiának is tagja volt, a ko-
 lozsvári egyetemen pedig, mint a köz-
 igazgatási statisztikai címzetes rendkí-
 vüli tanára, adott elő.

Leölték Camacho mexikói elnök
 merénylőjét. Lisszabonból jelentik: (MTI)
 Mint a brit híroroda jelenti Mexico-City-
 ből, Rojas hadnagyt, Camacho elnök
 merénylőjét, amikor fogságából men-
 külni akart, lelőtték.

BUTORT színeset MEZEI-től

Háló, kombinált és előszobák. Konyha újítások

AZ EMERICANA VITA-ELŐADÁS-
SOROZATÁN pénteken, 14-én délután
 6 órakor a Kat. Kör előadótermében
 (fj. Rozsly István Conthardo Ferni-
 eről, Kiszely Mária „Az otthonról” tart
 előadást. Az előadásra az Emericana
 vezetősége tagokon kívül vendégeket is
 szívesen lát.

TOLVAJ AZ OTI ORVOSI REN-
DELŐJÉBEN. Az OTI nagyvárad
 belgyógyászati rendelőjében az el-
 mult éjszaka tolvaj garázdálkodott. A
 szolgálatra beosztott ápolónő jelen-
 tette felettesének, hogy este az or-
 vosi rendelőt lezárta, majd vasárnap
 reggel, amikor a rendelő ajtaját fel-
 nyitotta, meglepetéssel látta, hogy az
 ott hagyott orvosi köpenyt, valamint
 egy vászon lepedőt ismeretlen tettes
 ellopott.

FELHÍVÁS A SZOBAFESTŐ ÉS MÁ-
ZOLÓ IPAOSOKHOZ. Akik tűzifa-
 lejegyzésüket még ezidél nem intézték
 el, úgy a szakosztályi irodában mielőbb
 jelentkezzenek, mert a jelentkezést le-
 zárjuk. — Egyben felhívjuk a szakosz-
 tály vezetőségi tagjait, hogy pénteken,
 14-én vezetőségi összejövetelen megje-
 lenni szíveskedjenek. Nagyvárad, 1944.
 április hó 11. Elnökség.

BELVÁROSI MOZGO

Könnyelmű fiatalosság

Csak 16 éven felüliek! Az olasz filmgyártás remeke!

Az Erdélyi Párt állásfoglalása a bolse-
 vízmussal szemben. A MOT jelenti: Az
 Erdélyi Párt marostordamegyei és ma-
 rosvásárhelyi tagozatának intéző bizott-
 sági ülésén Teleki Béla, volt országos el-
 nök a bolsevista veszedelemmel foglal-
 kozva, megállapította, hogy az Erdélyi
 Pártnak nem lehet más álláspontja, mint-
 hogy minden egyes tagja fegyveresen és
 munkával szálljon szembe a veszedelem-
 mel.

Kávéházakban és vendéglőkben ker-
 Magyar Lapok-at

NAGYVÁRADAI DIÁKLEÁNY NYER-
TE A RÁDIO DIÁKPÁLYÁZATÁNAK
HARMADIK DIJÁT. A magyar rádió
 február 10-én diákhallgatói részére két
 irodalmi pályázatot hirdetett. Az első
 tétel egy-egy még meg nem írt vagy ál-
 talánosan nem ismert történelmi ese-
 mény, monda, epizód feldolgozása váro-
 somról, falumról vagy vármegyémről. A
 második tétel városom, falum vagy vár-
 megyém nagy magyarjai és azok közül
 az én érzemenyem? — volt. A második
 tételnyertesek között a harmadik díjat
 Poltz Katalin, a nagyváradai áll. leány-
 liceum II. o. tanulója Nagyvárad nagy
 magyarjai című pályaművével nyerte.
 A negyedik díj nyertese Stehlik László,
 a nagybányai bányaközh. és mélyfűró
 ipari középiskola tanulója lett.

Meghalt báró Korányi Sándor nyug-
 egy. tanár. A Budapesti Értesítő jelenti:
 Báró Koorányi Sándor, felsőházi tag,
 nyugalmazott egyetemi tanár, szerdán
 reggel 78 éves korában hosszabb beteg-
 ség után elhunyt. Temetése pénteken dél-
 után 4 órakor lesz a Kerepesi-uti teme-
 tőben.

KAIRÓBA ÉRKEZETT GYÖRGY
GÖRÖG KIRÁLY. Lisszabonból jelen-
 tik (MTI): György görög király — mint
 az angol hírszolgálat jelenti — Kairóba
 érkezett.

A Nagyváradai Kereskedelmi Csarnok
 fűszer és vegyeskereskedők szakosztálya
 folyó évi április hó 14-én este 7 órakor
 szakosztályi ülést tart, melyre ezuton
 meghívja tagjait a szakosztály elnöksége.

A nagyváradai munkapiac helyzete

A nagyváradai m. kir. állami Munka-
 köztetítő Hivatal (Szilágyi Dezső-u. 28.
 Telefon 25-76) az 1944. évi április hó
 12-én kelt kimutatása szerint az elmúlt
 héten elhelyezett 22 egyént.
 Jelenleg foglalkozást kaphatnak:
 4 kovács, 2 borbély, 1 bádogos, 3 sütő,
 3 ács, 2 villanyszerelő, 2 asztalos, 9 nap-
 számos, 1 szolga-kifutó, 2 kocsi, 4 min-
 denesleány, 1 bejáró-takarítónő, 2 szálló-
 dai segédmunkásnő, 4 mosónő, 1 szoba-
 lány, összesen 41 egyén.
 Foglalkozást keresnek: 16 ipari szak-
 munkás, 7 gyári betanított és egyéb se-
 gédmunkás, 1 kereskedő segéd, 3 tisztvi-
 selőnő, 6 szolga-kifutó, 8 bejáró takari-
 tónő, 4 mindenesleány, 1 gyermekleány,
 összesen 40 egyén.

RÁDIO

- CSÜTÖRTÖK, ÁPRILIS 13.**
 Budapest I.
- 8.15 Hanglemezek.
 - 10.15 A rádiózenekar műsorából.
 - 11.15 A folyamerők fuvózenekara.
 - 11.40 Fekete Ferenc elbeszélése.
 - 2.05 Szórakoztató zene.
 - 13.30 Honvédeink üzennek. — A Vörös-
kereszt bajtársi rádiószolgálat.
 - 14.00 Weidinger Ede szalonzenekara.
 - 15.00 Szórakoztató zene.
 - 16.00 Hankiss János dr. előadása.
 - 16.20 Liszt: Paulai Szent Ferenc a hullá-
mokon (zongora: Ciampi).
 - 16.30 Változatok egy népdalra.
 - 17.00 A földművelésügyi miniszterium
rádióelőadásorozata.
 - 17.25 Magyar nóták.
 - 17.45 Saad Béla csevegése.
 - 18.00 Roosz Emil szalonzenekara
 - 18.35 Dövényi Nagy Lajos előadása
 - 19.00 Magyar zeneszerzők telenora.
 - 19.30 Vándorló témák.
 - 21.10 Csenjes dallamok.
 - 22.40 Magyar Revü Táncczenekar.
 - 23.45 Bura Sándor cigányzenekara.
- Budapest II.
- 22.10 A rádió hangverseny-dobogóán

KORONA Filmszínház Magyar bemutató Budapest előtt!

SZERELMES SZÍVEK

Főszerepekben: Bordy Bella, Goli Bea, Jávör Pál, Szilassy László, vitéz Benkő Gyula
 Zene: Chopin, Kodály műveiből és cigányzene
 Műsoron kívül két kulturfilm

Natósági árak a piacon

Gyümölcsfélék: (Közepes felhozatal) 1 kg alma 2.40—3.50—5—7, 1 kg dio héjas 6—7, bél 28—30.

Zöldségfélék: (Közepes felhozatal) 1 kg burgonya 0.33, 1 kg szárazbab 0.96—1.18, 1 kg répa 0.40, 1 kg borsó 1, 1 kg hagyma 0.20—0.30, 1 kg cékla 0.70—1, saláta fejes 1—1.20, retek piros csom. 1—1.60, sóska k—8, hagyma zöld 0.24—0.30, 1 kg petrezselyem 0.51, 1 db kalarabé 0.20—0.60, 1 db zeller 0.10—0.50, 1 kg retek 1.50—1.80, 1 kg spenót 4—5, 1 db torma 0.10—0.40.

Előállatok: (Közepes felhozatal) 1 db szervizmarha kg 2.20, 1 db fejős tehén 900—2500, szopós borjú kg 2.20, 1 db kismalac 86—90, 1 db igásló 400—2500, 1 db parádés ló 2500—3800.

Teljetermékek: (Gyenge felhozatal) 1 liter tej 0.52, 1 kg vaj 10—20, 1 kg juhturó 5.80, 1 kg tehénturó 1.76, 1 kg tejfel 2.20, 1 kg sajt 4.20.

Kenyér: 1 kg egységes 0.58.

Szrnasok: (Gyenge felhozatal) 1 pár f. o. csirke kg-ja 5, tyúk kg 4.40, sovány liba kg 4.80, pulyka 4.80, sovány ruca 4.70, tojás 0.24, kg-ja 4.50.

Húsarak: 1 kg marhahús 5.10, 1 kg disznóhús 5, 1 kg növendékmarha 5.10, 1 kg juhús 4.50, 1 kg bárányhús 5.10, 1 kg bivalyhús 4.70, 1 kg zsiradék 5.60.

Haltelék: (Közepes felhozatal) 1 kg súlyú ponty 6—8, 1 kg köröshal 2.50—4.

MINDEN FILLÉR, amivel a Zöld Kerestet támogató 1944. április 16-i gyűjtőnapján, Nagyváradon nyer felhasználást. Városunk lakosságának — tehát szűkebb hazádnak — nemzetvédelmét segített elő, ha Te is adakozol!

SPORT

Négy góllal győzött Nagybányán a Törekvés

Husvét első napján Nagybányán játszott a Törekvés. Ellenfele az ottani Józserence csapat volt. Mivel a kiüldött játékező nem jelent meg, egy ottani Ferenc nevű játékezőt bíráskodása mellett folyt le a mérkőzés.

A Törekvés Jank, Pintyc, Veres I., Bakucz, Czell, Kovács, Garai II., Papp, Erdei, Szilágyi, Turkus összeállításban, a Józserence Bányai, Ardos, Szabó, Adamec, Oravec, Majdik, Dragota, Décei, Fiktusz, Gátsz, Szilágyi összeállításban állt fel.

A választás a Józserenceének kedvez és így a Törekvés nap és szél ellen kezdte a játékot. Mindjárt támadólag lép fel és egyik támadást a másik után vezeti. Az első percekben gólszerző alkalom nyílik Turkus előtt, ő azonban elidegeskedik a helyzetet és kapu mellé lö. A Józserence ellen-támadását a Töri védelme utasítja vissza. Igen érdekes a mérkőzés, mert hol az egyik, hol a másik kapu előtt folyik a játék. Azonban az igen gyorsan játszó Törekvés lassan-lassan mindinkább uralkodik a mezőnyen. A fedeztetés igen jól áll a lábán és jobbnál-jobb labdákkal tömi a csatársorát. A csatárok nem is hálátlank ezért, mert tetszetősebbnél-tetszetősebb akciókkal rohamozzák a nagybányai kaput. Lövést lövés után eresztnek a kapura és a bányai kapus erősen munkában van. Az eredmény nem is marad el. A 25. percben Bakucz—Papp—Szilágyi a labda utja.

Alig vannak ennek a bájos Strauss-operettnek taktusai, amelyek ne lennének annyira ismerősek, hogy álmodban is el tudjuk tudolni őket. Emlékes, kedves melódiák, felidéznek a régi jó világ hangulatait, s a fiatalabb nemzedék is bizonyára megtalálja bennük a könnyű zene szépségeit, a keringő lenyűgöző varázsát, ha az ifjuság fülét más ritmusokhoz szoktatta is a modern operett és a tengeren túlról átlátnított korszerű tánc. De egyébként a régi operettek felújítása, talán a romantikus dalművek kivételével, mindig némi csalódást okoz. Es csodálkozva tesszük fel magunkban a kérdést: ezen a szintelen mókázáson mulatott néhány évtizeddel ezelőtt oly kitűnően a közönség? Vagy a mi lelki beállítottságunk változott meg, vagy a rendezésből s a színészek játékból hiányzik ma az az odaadó lelkeség, az a tuláradó kedély, amely valamikor étellel töltötte meg a vészegény cselekmény fordulatait és tomboló tetszésre ragadta a publikumot. A Varázskeringő ma is kedves, szép, fülbemászó, sőt szórakoztató, de arra bizonyára nem alkalmas, hogy olyan viharos sikert arasson, mint a maga idejében.

A Szigligeti Színház társulatának előadása sok igyekezetet árult el, de a hatás sok eszközt kihasználatlanul hagyta. Egyszerűen szólva azt hisszük, hogy minden benne maradt a darabban, amit az előadás nem hozott ki. A kiállítást nem érheti gáncs, de a játékból hiányzott az a lendület, amely legjobb emléke-

A felújított Varázskeringő

zésünk szerint mégis csak megvalósítható a Varázskeringőben. Szabó Ernő messze alatta maradt a modern operettekben ismert teljesítményeinek, humora ezuttal nem volt oly ellenállhatatlan, sőt mintha súlyos kedvetlenség tompította volna le színeit. Lendvai mulatságos figurát nyújtott szerepében, amely az ő alakító készségének tökéletesen megfelelt, de talán több mozgás, nagyobb elevenesség is kitelik belőle, anélkül, hogy túlzásba esnék. Gulácsy a megjelenés frissességét nem tudta elég énektudással összhangba hozni, helyenként egyáltalában nem bírta hanggal és itt-ott intonálása is bizonytalan volt. A hölgyek, különösen énekszámaikban, jobban megállták helyüket, de náluk, részben, hiányzott a dekoratív elem, aminek jelentőségét mégsem lehet elvitatni. Balogh Julia, ez a nem eléggé méltányolt, tehetséges színésznő, csengő hangjával, közvetlen játékaival egyik főerőssége volt az előadásnak. Lányi Emmi is kellemesen énekel, rokonszenvesen játszott, fesztelesen mozogt és Antal Erzsébet híven őrizte a régi operettek hagyományos játékmódját. De a rendezés, azt hisszük, sok melegséggel, táncal, mozgalmassággal adós maradt, aminek pótlásáról a jövőben gondoskodni kellene. Matolcsytól, a színház kiváló karnagyától is több erélyt várunk a zenekar vezetésében. (*)

Színházi irodaközleményei

— Az esti előadások fél 6 órakor, — a délutáni előadások fél 3 órakor kezdődnek.

FIGYELEM! Mától kezdve az esti előadások fél 6 órakor a délutáni előadások fél 3 órakor kezdődnek!

Varázskeringő. Strausz gyönyörű muzsikájú operettje szerdán este fél 6 órakor A-bérletben kerül színre.

Ballépés jobbra című nagyszerű operettujdságot csüörtök este mutatja be a színház fél 6 órakor, bemutatás bérletben. A-bérletben péntek este megy. A többi napokon bérlet-szünetben megy ez a kacagató, vidám operett-ujdság, mely Budapesten telt nézőterek előtt van műsorban s bizton hihető, hogy a Szigligeti Színháznak is sokáig műsordarabja marad. Főszereplők: Jurik Julesi, Kemény Gizzi, Antal Erzsébet, Lendvai Lajos, Gulácsy Albert, Barsi Béla és Halasi Gyula.

Szorgalmasan készül már hetek óta a színház prózai együttese a **Kaméliás hölgy** előadására, melyet április 20-án tűzött ki a színház igazgatósága. Gautier Marguerite szerepét Lovasi Klári fogja alakítani.

A BÉRLŐKÖZÖNSÉG SZIVES FIGYELMÉBE

A színház igazgatósága szives tudomásul közli i. t. bérletivel, hogy az április és május havi bérletrészek befizetésével még tizenegy előadást kapnak a bérletiek. Ezek az előadások 27-től 40-ik előadásig vannak a színlapon sorszámozva.

Egyben kéri az igazgatóság, hogy az esedékes április havi bérletrészt sziveskedjenek a színház pénztáránál befizetni. Pénztári órák délelőtt 10—fél 1-ig és délután 4-től.

Az előadások hatósági rendeletre naponta este fél 6 órakor pontosan kezdődnek.

APRÓHIRDETÉSEK

Adás-vétel

XII. Pius pápa élete és válogatott beszédei kiadóhivatalunkban kapható. 797

Teljesen jokarban levő fehér könyhabutort eladó. Damjanich-u. 37. ajtó 3. 774

Eladó: Női tavaszi kabát, 31-es új gyermek félcipő, 10 éves leányka részére nyári ruhák, magyar ruha, ingek, 8 éves térszere tavaszi kabát, egyszerű babakelengye. Karácsonyi püspök-u. 52. sz. 765

Új, csináltott fekete lakkcipő 38—39. es eladó. Cim a kiadóban 803

Nagyvárad város gazdasági ügyosztálya iróasztalokat keres megvételre. Ajánlatok a városgazdasági ügyosztályhoz (város-háza II. em. 23.) küldendők. 815

Kulcsos löszerszámot és fedél nélküli hintót, méhkast vennék, Korda, Ervasad. 811

Különféle

Fertőtlenítést, poloska, mely és mindennemű fertőzést 38 évi gyakorlattal vállalja, Varga, Dankó Pista-utca 6. Telefon 27—56. 813

Kerékpárok usak és javítások Jakab műszerésznél, Kosuth-u. 5. Telefon 23—30. 672

Aldozási koszorúk, menyasszony és koszorúleány művirág fejdíszek és kézikönyvek. Ezüst- és aranylakodalmakra csokrok és kosarak olcsón, szép kivitelben megrendelhetők. Ruhákra virágok raktáron, azok kivül hozott anyagokból is olcsón készülnek. Karácsonyi püspök-u. 52. (Erzsébet-ligeti sportpályánál.) 776

Allást nyee

REGGELI lapkihordásra kézbesítőt felvesszünk jó fizetéssel, azonnalra. Teleki, vagy Csáky-utcán lakók előnyben. Jelentkezni lehet a „Magyar Lapok” kiadóhivatalában.

Keresünk azonnali felvételre megbízható éjjeliőr. Nyugdíjasok előnyben. Jelentkezni: Nagyvárad hűsítőcsok Székvetsége Közvágóhíd. Telefon 19—31. 817

Hosszú bizonyítvánnyal rendelkező főző-mindenest felveszek. Szaniszló-utca 17. szám. 816

Főzni tudó mindenest esetleg bejárónó azonnal felvétetik. Kolontáry, Sal Ferenc u. 6. 809

7—8 elemít végzett fiukat feives Dreher-Haggenmacher Sörgyár. Jelentkezés a váradszőlősi telepen 10—12 óra között. 795

4 középiskolát végzett fiut tanulóknak felveszek. Fodor fogtechnikus, Török Ignác-utca 11. 814

Zongora, rövid, keresztthüros, teljesen új állapotban bérbeadó vagy eladó. Csáky-utca 39. ajtó 1. 813

Házartási alkalmazottat, megbízható, jó bizonyítványokkal felveszek. Lórántffy Zs.-u. 5. 810

Allást keres

Tisztviselő többévi irodai gyakorlattal, kezdő gépirással állást keres. Cimeket a kiadóba kér. 794

3 kereskedelmi végzett, könyvelést értő, megbízható szolid keresztény fiut állást keres. Cim: Római Katolikus Nőszövetség, Pray György-u. 5. 789

3 gimnáziumot végzett, megbízható, komoly keresztény leány állást keres. Cim: Pray György-u. 5. 790

Házmesteri lakásért takarítást vállal fiatal házaspár. Cim a kiadóban. 812

Lakás

Intellektuális foglalkozású férfi szerény, csendes, tisztá butorozott szobát keres. Cimeket a kiadóba kér. 726

KIADÓTULAJDONOS:

SZENT LÁSZLÓ-NYOMDA R. T.

A szerkesztésért felel: **Dr. Pál Árpád** igazgató. A kiadásért felel: **Dr. Virág Jeromos** főszekrény. Szent László-nyomda R. T. igazgatója.

Készült a Szent László-nyomda r. t. körforgógéjén, Nagyvárad, Szilágyi Rákóczi-utca 3. sz. 811